

บทคัดย่อ

ชื่อภาคินพนธ์ : วิถีชีวิตเด็กเร่ร่อนในกรุงเทพมหานคร : ศึกษาที่ชุมชนสถานีรถไฟหัวลำโพง

ชื่อผู้เขียน : นางสาว เกศยา โอสุกานะเคราะห์

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปี : 2544

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงสาเหตุ ที่ทำให้เด็กออกมาเร่ร่อน 2) เพื่อศึกษาถึงวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ ปัญหาและอุปสรรคที่เด็กเร่ร่อนเผชิญ 3) เพื่อศึกษา อคติทัศนคติและความคาดหวังในอนาคตของเด็กเร่ร่อน โดยศึกษาจากเด็กเร่ร่อนที่อยู่บริเวณสถานีรถไฟหัวลำโพง จำนวน 12 ราย ใช้แนวทางการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth Interview) ข้อมูลที่ได้ก็นำมาวิเคราะห์ควบคู่กับบริบท และ ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบ

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กออกมาเร่ร่อน เป็นเพราะ เด็กอยู่ในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ภายในที่แตกแยก ไม่มีความสงบสุขในบ้าน ทำให้ต้องออกไปหาความสุขนอกบ้าน เมื่อเด็กไปใช้ชีวิตนอกบ้านก็พบว่าพวกเขามีวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากเด็กบ้านอย่างสิ้นเชิง ตั้งแต่ เรื่องการอยู่อาศัย ที่เต็มไปด้วยการดิ้นรนเอาชีวิตรอด การแต่งกายที่ได้เสื้อผ้าจากถังขยะและการ บริจาคโดยมีติดตัวเพียง 1-2 ชุด การพูดจาที่ต้องใช้ไหวพริบเพื่อเอาตัวรอด การเล่นหาความสุข ก็คือ การเที่ยวเล่นทั่วไป เช่น เกาะรถไฟ เป็นต้น และการเข้ากลุ่มคบเพื่อน ก็มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต สุดท้ายการทำมาหารายได้ ก็ได้จากการเก็บขวด เป็นอาชีพหลัก

ส่วนทัศนคติและความคาดหวังนั้น เด็กเร่ร่อนมีทัศนคติโดยรวมที่ดี ทั้งทางด้าน พฤติกรรม ด้านร่างกาย ด้านความพึงพอใจสิ่งที่เป็นอยู่ ด้านปณิธานและความหวัง และด้านสังคม ภายนอก และมีความคาดหวังที่ดีในด้าน การศึกษา ที่หวังจะได้ศึกษาต่อในระดับสูง ด้านอาชีพ ที่ต้องการมีอาชีพที่ดีมีเกียรติ และด้านครอบครัวเพราะมีความหวังว่าจะได้กลับไปอยู่บ้านอีกครั้ง แต่มุมมองด้านองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเด็ก พวกเขากลับไม่คาดหวังว่าจะได้อะไรมากไปกว่านี้

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตที่เร่ร่อน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเรื่องการถูกรังแก จากรุ่นเดียวกันและรุ่นโตกว่า การโดนรีดไถเงินจากขาใหญ่ประจำถิ่น ปัญหายาเสพติด และปัญหาการขายบริการทางเพศ

ข้อเสนอแนะในการหาแนวทางแก้ไขป้องกันปัญหาเด็กเร่ร่อนในสังคมไทย คือ ต้องร่วมมือกันทุกระดับ ระดับนโยบาย ควรส่งเสริมการพัฒนาสถาบันครอบครัวอย่างมีคุณภาพ และสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีความพร้อมในการให้ช่วยเหลือเด็กในทุก ๆ ด้าน ระดับหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ควรมีแนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กในทิศทางเดียวกัน คือ เน้นการปรับพฤติกรรม ระดับชุมชน ก็ควรเพิ่มบทบาทของความเป็นครอบครัวใหญ่ มีความเอื้ออาทรต่อกัน ระดับครอบครัวและตัวเด็ก ก็ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในบ้าน

;

ABSTRACT

Title of Research Paper : Bangkok Roaming Children's Way of Life :
A Study at Hua Lum Pong Railway Station
Community.
Author : Kesaya Osathanukroh
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2001

The objectives of this research are 1. to study causes of becoming roaming children, 2. to study roaming children's way of life, their living conditions including problems and obstacles confronting them, 3. to study their self-concept and future expectation.

The study was carried out at Hua Lum Pong Railway station community by interviewing in-depth 12 roaming children who volunteered to be key-informants for the matters. Data obtained were analysed with logical context description and appropriate descriptive statistics.

Results of the study reveal that a major cause for them to be roaming children is their broken home, bad relations within the family and no peace at home. These factors pushed them out of home, to seek happiness elsewhere. When living outside, their way of life is totally different from what they used to have at home, from living place to struggle for survival; their clothes come from garbage bins or from donation ; each have only one or two sets ; learning to talk for self-safety.

Roaming around is their normal way to find happiness ; sometime by getting into the train illegally, for example. Entering into a friend group is necessary for their living ; their income derived from selling bottles picked from various deserted places.

Roaming children have positive self-concept ; they are satisfied with living conditions ; they expect to have higher education and want to have good occupation

too ; they hope they can return home one day. However, they do not expect much from the organizations helping children.

Problems and obstacles they encountered are being hurt by stronger, bigger children, being cheated or forced paying by local "big leg" (big boss) ; other problems include illegal drugs and sexual services.

Recommendations emerged for prevention and correction of the roaming children problem are co-operation in every level of work from the policy level downward; the family institution needs to be qualitatively developed ; government and private agencies should be ready to help problematic children, among others.

: